

Miðvikudaginn 4. maí 1966.

Nr. 84/1965. **Sigurður Ármann Magnússon, heildverzlun,**
(Agnar Gústafsson hrl.)

gegn

H/f Eimskipafélagi Íslands
(Einar B. Guðmundsson hrl.).

Dómenndur:

hæstaréttardómararnir Gizur Bergsteinsson, Benedikt Sigur-
jónsson, Jónatan Hallvarðsson og Logi Einarsson og prófessor
Theodór B. Línal.

Ómerking og frávisun.

Dómur Hæstaréttar.

Áfrýjandi hefur skotið máli þessu til Hæstaréttar með stefnu 26. apríl 1965, að fengnu áfrýjunarleyfi 1. s. m.

Í máli þessu krefur áfrýjandi stefnda um skaðabætur vegna vörusendingar, er stefndi hafði tekið til flutnings, en áfrýjandi telur sig eigi hafa fengið afhenta, en hann hafi í höndum frumrit farmskirteinis.

Mál þetta hefur verið rekið fyrir bæjarþingi Reykjavíkur, en samkvæmt ákvæðum 200. gr. laga nr. 85/1936 skal reka fyrir sjó- og verzlunardómi mál um efni slík, sem hér um ræðir. Verður því að ómerkja hinn áfrýjaða dóm og vísa málinu frá héraðsdómi.

Málskostnaðar hefur ekki verið krafizt.

Dómsorð:

Hinn áfrýjaði dómur og málsmeðferð í héraði eiga að vera ómerk, og er málinu vísað frá héraðsdómi.

Dómur bæjarþings Reykjavíkur 14. nóvember 1964.

Mál þetta, sem dómtekið var 29. okt., hefur stefnandi, Sigurður Ármann Magnússon, heildverzlun, Reykjavík, höfðað hér fyrir dóminum með stefnu, útgefinni 13. febr. 1963, á hendur H/f Eimskipafélagi Íslands til greiðslu skaðabóta að fjárhæð kr. 64.095.95 ásamt 8% ársvöxtum frá 23. júní 1962 til greiðsludags og málskostnaðar að skaðlausu samkvæmt texta L.M.F.Í

Stefndi krefst sýknu af öllum stefnukröfunum og að honum verði dæmdur hæfilegur málskostnaður að mati réttarins.

Stefnandi skýrir svo frá málavöxtum:

Hann kveðst hafa fengið vörusendingu frá A/b Björneborgs Bomull í Finnlandi með m/s Lagarfossi, sem kom til landsins 15. febr. 1962. Vörusending þessi var á farmskrá nr. 62, að þyngd 275 kg. Varan var tollafgreidd um miðjan júní 1962 og tollur greiddur 22. sama mánaðar.

Þann 23. júní fór hann með farmbréfið stimplað niður í Skúla-skála, en þar hefur stefndi vöruafgreiðslu, og ætlaði að fá vöruna afhenta, en hún fannst þá ekki. Afhenti hann þá verkstjóranum farmbréfið, svo að hann gæti leitað vörunnar, en sú leit bar ekki árangur að öðru leyti en því, að í ljós kom, að lítill balli merktur stefnanda var á afgreiðslunni. Þessi balli hafi tilheyrt stórri vörusendingu, sem hann hafði fengið í febrúar, en orðið eftir í vöruhúsinu af vangá.

Kveðst stefnandi nú hafa hafið viðræður við Eimskipafélagið, en þær hafi ekki leitt til neinnar niðurstöðu og sér verið að lokum tjáð, að stefndi gæti ekkert gert í málinu. Stefnandi kveðst hafa átt viðtöl við Unnstein Beck, fulltrúa tollstjóra, varðandi þetta mál. Ekki hafi þau viðtöl leitt til þess, að hægt væri að upplýsa, hvaða tollþjónn hefði skoðað vöruna eða hvenær.

Samkvæmt verðútreikningi, staðfestum af verðlagsstjóra, hafi verðmæti þessarar vörusendingar numið kr. 64.095.95 og beri stefndi bótaábyrgð á því. Þar sem stefndi hafi reynzt ófáanlegur til að greiða þessa upphæð, hafi málshöfðun verið óhjákvæmileg.

Stefndi skýrir svo frá, að strax, er kvörtun barst frá stefnanda þess efnis, að vörusending sú, sem hér um ræðir, hefði ekki komið fram, hafi verið hafin mjög rækileg rannsókn í málinu. Við þá rannsókn hafi komið í ljós, að stefnandi fékk með m/s Lagarfossi, sem kom hingað 15. febr. 1962, auk þeirrar vörusendingar, sem mál þetta fjallar um, vefnaðarvörusendingu, sem tilgreind er á farmskírteini nr. 63, sbr. dskj. nr. 13. Þessari vörusendingu er þannig lýst á farmskírteininu:

„S.A.M./10433

Reykjavík 5 cases Cotton 1.1 855 knos.“

Samkvæmt vottorði Ástráðs Jónssonar verkstjóra var þessi vörusending 4 kassar og 1 pakki og farmskírteinið þar af leiðandi ranglega útfyllt að þessu leyti. Eftir vottorði ríkisendurskoðunarinnar á dskj. nr. 12 var merki á öllum kössunum, sbr. farmskírteini nr. 63, S.A.M./10433, Reykjavík, 4 cs. Nett weight 655

kg., Gross weight 835 kg. 1 cs. Nett weight 18 kg. Grossweight 20 kg. Við könnun í vöruhúsi stefnda kom í ljós, að þar er til staðar 1 pakki merktur S.A.M./10433/5, vigt um 20 kg., mál 68×35×28 cm. Samkvæmt merkingu tilheyrir þessi pakki sendingunni á farmskrá nr. 63.

Vörusendingin samkvæmt farmskrá nr. 63 var afhent stefnanda þann 24. febrúar 1962. Við móttöku þessarar sendingar hefur stefnandi kvittað fyrir 5 ks. vefnaðarvöru, samanber ljósmynd af afriti afgreiðsluseðils, dskj. nr. 15, merktum S.A.M./10433.

Verkstjóri stefnda, Ástráður Jónsson, haldi því afdráttarlaust fram, að það, sem raunverulega hafi gerzt, sé það, að stefnandi hafi veitt viðtöku 4 kössum samkvæmt farmskírteini nr. 63, dskj. nr. 13, og auk þess þeim kassa með vefnaðarvöru, sem hér er krafizt bóta fyrir (merktum S.A.M./10441).

Stefndi bendir á, að eftirfarandi staðreyndir liggi fyrir:

- 1) Vörusendingin samkvæmt farmskírteini á dskj. nr. 13 er 4 kassar og 1 pakki, merkt „S.A.M./10433“.
- 2) Vörusending, sem krafizt er bóta fyrir, er 1 kassi, merktur „S.A.M./10441“.
- 3) Stefnandi kvittar fyrir 5 kössum af vefnaðarvöru, merktum „S.A.M./10433“.
- 4) Pakkinn úr vörusendingunni samkvæmt farmskírteini á dskj. 13 er enn í vörzlu stefnda.

Með þessu telur stefndi, að fullar sönnur séu komnar fram fyrir því, að sú staðhæfing verkstjóra stefnda sé rétt, að stefnandi hafi hinn 24. febrúar 1962 fengið þá vörusendingu afhenta, er hann nú krefst bóta fyrir.

Stefnanda var boðið að afhenda honum pakka þann, sem enn er í vörugeymsluhúsi stefnda, gegn frumriti farmskírteinis nr. 62, en því hafi hann eindregið neitað og borið því við, að verðmæti hans sé aðeins brot af verðmæti kassans, sem farmskírteini nr. 62 hljóði upp á.

Stefnandi hefur komið fyrir dóm og skýrt svo frá, að hann hafi farið sjálfur til að sækja vörusendinguna 24. febrúar, sem talin er upp í farmskírteini á dskj. nr. 13. Hann kveðst hafa farið í einkabifreið sinni niður að Skúlaskála og lagt henni þar í nánd. Síðan fór hann með farmskírteinið í vörugeymsluna og fékk að sjá, hvar varan var. Kveðst hann þá hafa sagt starfsmönnum í vörugeymslunni, að hann þyrfti að hringja á sendiferðabifreið og beðið þá að afgreiða sendinguna. Fór hann síðan og hringdi á sendiferðabifreiðina og kvittaði fyrir móttöku

sendingarinnar um leið, eins og hann kveðst undantekningarlítið hafa gert, er hann þurfti að fá sendiferðabifreiðar, en allar minni sendingar hafi hann verið vanur að keyra heim í eigin bifreið.

Stefnandi fór svo með vöruflutningabifreiðinni heim að fyrirtæki sínu við Laugaveg 31. Varan var í stórum trégrindarkössum, en pappír utan um vöruna sjálfa í kössunum. Hann kveðst hafa opnað kassana þarna úti á gangstéttinni, orðið að flýta sér, því að lögreglan hafi amazt við, að kassarnir væru teknir upp þarna úti á gangstéttinni. Umbúðunum utan af vörunni kveðst hann hafa fleygt..

Stefnandi kveðst hafa verið einn við að koma vörunni upp í vöruheymslu sína, sem sé á 3. hæð, og hafi það gengið seint. Daginn eftir kveðst hann hafa talið vörusendinguna eftir eintaki af „faktúru“, er hann hafði, og virtist honum það stemma. Þann dag var hann mjög upptekinn við að koma út þessari stóru sendingu og muni því hafa dottið úr sér, að hann ætti ósóttan litla ballann, ef það sé rétt, sem sig minni, að hann hafi ætlað að taka hann í einkabifreið sína. Þá bendir stefnandi á, að í vörusendingu þeirri, sem um getur á farmskrá nr. 63, hafi eingöngu verið gardínuefni, en í kassanum, sem ekki finnst, áttu að vera sloppar og blússuefni, 45 pakkar, en litli ballinn innihaldi aðeins 3 pakka (gardínuefni) af svipaðri stærð, svo að ruglingur þar á milli komi ekki til greina.

Fyrir dómi var stefnandi spurður að, hve margir kassar hefðu komið að fyrirtæki hans með sendiferðabifreið þeirri, sem áður um getur, og taldi hann þá vera fjóra, en tók þó fram, að hann mundi það ekki nákvæmlega að öðru leyti en því, að pakkar þeir, sem komið hefðu upp úr kössunum, hefðu komið heim við „stóru faktúruna“.

Í bréfi til lögmanns stefnanda á dskj. nr. 16 beinir lögmaður stefnda þeirri spurningu til stefnanda, hvornig hann vilji skýra kvittun sína á dskj. nr. 15, þar sem hann lýsi því afdráttarlaust, að hann hafi veitt viðtöku 5 kössum af vefnaðarvöru. Þessari spurningu svarar stefnandi á dskj. nr. 18 þannig: „Enn fremur skal á það bent, að ég kvittaði ekki neitt sérstaklega fyrir 5 kössum. Ég kvittaði bara fyrir sendingunni, eins og hún var. Sá, sem lætur mig kvitta niður í Skúlaskála, veit heldur ekki, hverju ég tek á móti, hann stílar bara kvittunina eftir farmskírteininu, en þar stóðu 5 kassar.“

Ástráður Jónsson, verkstjóri stefnda, hefur komið fyrir dóm. Hann kveðst ekki hafa afhent vöru þá, sem afgreidd var 24.

febrúar 1962, né heldur séð, er hún var afhent stefnanda. Hins vegar kveðst hann hafa átt tal við undirmenn sína í Skúlaskála og beri þeim öllum saman um, að stefnanda hafi verið afhentir 5 kassar hinn 24. febrúar 1962.

Árni Jóhannsson, starfsmaður stefnda í Skúlaskála, hefur komið fyrir dóm og borið, að hann geti ekki munað, hvort hann afhenti varnig þann, sem kvittað er fyrir á dskj. nr. 15. Vitnið tekur fram, að það sé venja við afhendingu vara í Skúlaskála að láta viðtakendur vöru kvitta fyrir móttöku, eftir að vörurnar eru komnar á bíl. Þó kveðst það vita dæmi til þess, að kvittað sé fyrir vöru, áður en hún er látin á bíl, en það sé mjög sjaldgæft.

Bergþór Pálsson, starfsmaður stefnda í Skúlaskála, hefur einnig komið fyrir dóm. Vitnið kvaðst ekki muna eftir afhendingu þeirra vara, sem kvittað er fyrir á dskj. nr. 15. Það segir, að venja sé, að viðtakendur vöru í Skúlaskála kvitti ekki fyrir móttöku hennar fyrr en eftir afhendingu, en þó geti komið fyrir, að viðtakendur spyrji, hvort ekki megi kvitta fyrir móttöku vöru, áður en hún er afhent og sé venjulega slíkum tilmælum svarað þannig, að rétt sé að finna vöruna fyrst. Vitnið kvaðst þekkja dæmi til þess, að viðtakendur vöru hafi kvittað fyrir hana, áður en hún var afhent, en þá hafi starfsmenn vörugeymslunnar verið búnir að finna vöruna og taka hana til.

Fleiri hafa ekki komið fyrir dóm. Hafa nú verið rakin í meginatriðum helztu atvik málsins.

Vara sú, sem mál þetta snýst um, var tollafgreidd 12/6 1962 og tollur greiddur 22. sama mánaðar. Ekki hefur tekizt að upplýsa, hvernig afskiptum tolleftirlitsins viðkomandi tollskoðun vörunnar var háttað eða hvenær hún fór fram.

Í málinu liggur fyrir á dskj. nr. 15 kvittun fyrir móttku 5 kassa af vefnaðarvöru merktum S.A.M./10433, en viðurkennt er, að 1 pakki af sama farmskírteini með sama merki liggir ennþá á vöruafgreiðslu stefnda. Eftir kvittun stefnanda virðist einn umfram kassi vera í vörzlum hans. En hvernig svo sem því er háttað, ber honum að sanna, að hann hafi ekki mótttekið það, sem hann kvittar fyrir.

Svo sem mál þetta liggur fyrir, hefur stefnanda ekki tekizt að færa fram nægileg rök fyrir kröfu sinni, og ber því að sýkna stefnda.

Eftir atvikum þykir rétt, að málskostnaður falli niður.

Dóm þennan kvað upp Kristján Jónsson borgardómari.

Dómsorð:

Stefndi, H/f Eimskipafélag Íslands, skal vera sýkn af kröfum stefnanda í máli þessu.

Málskostnaður falli niður.

Föstudaginn 6. maí 1966.

Nr. 16/1966. **Ákærvaldið**

(Valdimar Stefánsson saksóknari ríkisins)
gegn

Guðmundi Jónssyni og Ólafi Jónssyni

(Páll S. Pálsson hrl.).

Dómendur:

hæstaréttardómararnir Gizur Bergsteinsson, Benedikt Sigurjónsson, Jónatan Hallvarðsson og Logi Einarsson og Hákon Guðmundsson yfirborgardómari.

Brot gegn hafnarreglugerð. Notkun vogar.

Dómur Hæstaréttar.

Eins og í héraðsdómi greinir, er ákærðu gefið að sök að hafa frá hausti 1963 til vertíðarloka tveim árum síðar notað eigin bifreiðavog til vigtunar á afla úr bátum sínum við uppskipun í Sandgerðishöfn þrátt fyrir starfrækslu Sandgerðishafnar á bifreiðavog. Hafa ákærðu og viðurkennt þetta, en samkvæmt símskeyti sveitarstjórans í Miðneshreppi 29. apríl 1966, sem lagt hefur verið fram í Hæstarétti, var bifreiðavog Sandgerðishafnar tekin í notkun hinn 1. janúar 1963.

Í 2. mgr. 34. gr. hafnarreglugerðar fyrir Sandgerði í Miðneshreppi nr. 64/1948, sbr. 2. mgr. 1. gr. reglugerðar nr. 47/1963, er birt var í stjórnartíðindum 26. júní 1963, er svo ákveðið, að starfræki höfnin vogar- eða mælitæki, skuli allt vörumagn, sem um höfnina fer og vörugjald ber að greiða af og ekki er á farmskrá, vegið eða mælt á þeim. Verður að